

Jaz, midva in mi

51.78

Kuhanje na domu

MOJCA LOGAR

profesorica geografije
in zgodovine

Poznamo več načinov střebe inkuhanja. Nedavno so ponovno podelili Michelinove zvezdice najboljšim restavracijam in kuharjem v Sloveniji in gorenjski kuharski mojstri so bili pri tem zelo uspešni. Vsem je jasno, da človek pride v takšno restavracijo in se pusti presenečiti in razvajati vsemu, kar nudijo. Jaz imam eno od takšnih gostiln pred nosom. Ker se dnevno vozim mimo te gostilne, jo v času ugodnih ponudb obiščeva. Kadar smo imeli kakšna večja

slavja, smo naročili hrano na dom, catering. Spoznala in preizkusila sem več tovrstnih ponudnikov. Zelo mi je všeč in seveda je veliko ceneje, bolj domačno, kot če bi hordo obiskovalcev odpeljal v gostilno. Znano nam je, da pripeljejo kosilo na dom; predvsem starejši in onemogli se poslužujejo tega. Izberemo enega od ponudnikov, omislimo si dve posodi za dostavo hrane, kjer dostavni avto polno posodo s hrano pripelje in prazno vzame nazaj. Imam še izkušnjo, ko smo na pikniku najeli kuharja, ki nam je pekel na žaru. Nedavno sem prvič srečala kuharja, ki je imel na predpasniku napisano »kuhanje na domu«. Tako zanimivo ga gledam in potem prisluhnem sogovornikom. Kaj je torej kuhanje na domu? Kuhar pride k vam domov in vam kuha, lahko

Tak kuhar pride k vam domov, kuha v vaši kuhinji z vašo opremo.

za zabavo, zavsakdan, za posebno priložnost. To ni catering, kjer bi kuhar skuhal hrano doma in jo dostavil na želeno mesto. Tovrsten kuhar pripelje surove sestavine k vam domov in kuha v vaši kuhinji, z vašo opremo. Bil je mlad fant in je ponosno pripovedoval svojo zgodbo.

Ima veliko naročil. Ljudje najamejo prazne hiše nekje v Istri ali kje drugje in priredijo zasebno zabavo. Je bolj intimno. So le znani ljudje, nobenih mimoidočih, naključnih gostov, le povabljeni. Mladi kuhar pravi, da je dobil ponudbo za vsakodnevno kuhanje v eni družini. Ponudili so mu izjemno ceno, kar bi mu sicer ustrezalo, vendar ta hip želi spoznati svet, nove ljudi in se ne želi vezati le na eno ali nekaj strank. Ko doma pripovedujem otrokom, kaj sem videla in koga sem srečala, mi v trenutku pokažejo videoposnetke iz tujine, kjer je to seveda razvito še bolj. Ljudje, ki so polno zaposleni, nimajo časa za kuhanje. Gostiln se človek kaj hitro naveliča in takšen kuhar lahko ustvari vrhunske, moderne jedi po vašem izboru v vašem domu. Na posnetkih je res mikavno, prinese rože, potem pa ustvarja, peče, praži, uporablja led, napitke, sufleje in kaj vem, kako se vsemu reče. Torej ne le v tujini, tudi pri nas že imamo takšne ponudnike in povpraševalce. Blagor družinam, kjer sarni kuhajo in skupaj pojedovsaj kakšen obrok v dnevu. Da si človek sam pripravi kosilo, danes reklamirajo kot trajnosten in sonaraven način življenja. Novi časi in nove priložnosti, v resnici pa obujamo staro.

Svoboda, odgovornost, zaupanje

JANEZ LOGAR

zakonski in
družinski terapevt

Človek si je v svoji zgodovini moral nasilno izbojevati svobodo. In videti je, da smo vedno na preizkušnji. Plemena so se bojevala, narodi so bili v bojih, države druga proti drugi. Morda nam bo res kdaj uspelo, da bo Zemlja svobodna med sebojnimi človeških bojev. Toliko je orožja na svetu, da je sedaj večja odgovornost preprečiti kot začeti vojno.

Na nivoju posameznika se mali človek vedno bori zase. Sedaj imamo vsaj družbene okvire in zakonodajo, da to lahko delamo. Včasih so oblastniške elite preprečile vzpon posameznikov. Svoboda se od francoske revolucije dalje nezadržno širi. Ni rečeno, da je vse dobro, kar je svobodno. Zagotovo je pa

boljše, kot je bilo. Preveč je bilo ekonomskega, političnega, verskega, spolnega, rasnega, kulturnega nasilja med nami. Svoboda omogoča razvoj, hkrati pa se poveča odgovornost posameznika. Dva velika moča zgodovine sta napisala: »Delaj tako, da bo tvoje ravnanje postalo splošni zakon!« in še »Tako torej vse, kar hočete, da bi ljudje storili vam, tudi vi storite njim!« Tako preprosto pa tako težko to izvajamo vsak dan.

Bolj kot smo svobodni, bolj moramo biti odgovorni. In istočasno smo bolj prepučeni sami sebi. Sami se odločamo in ob vsem znanju, trudu, informacijah je na veliki preizkušnji naše zaupanje, da bo vse dobro. Svoboda dejanj brez zaupanja vase, prihodnost, usodo, Boga ali kakorkoli to že imenujete, je naporna. V nekaj ali v nekoga moramo zaupati, saj ni vse v naši moči. Ničkolikokrat se mi je to že zgodilo. Ko sva letos kolesarila po Portugalski in ko je bilo največ problemov, je prišel človek in pomagal. Sam od sebe. Sediš za cesto, premišljuješ, kaj storiti, nimáš pravega ključa za kolo, in se ponudi dober človek za pomoč. Ko sem letos potoval po Balkanu, sem dobival avtostope in avtobuse

mного bolje, kot bi si jih lahko uredil sam. Zadnji dan sem začel z dvignjenim palcem ob petih zjutraj, zamenjal pet šoferjev, vsi so prišli zelo hitro, ko sem izstopil iz zadnjega avta, je bil pred mano avtobus z napisom B o s n a - L u k s e m b u r g . »Može do Ljubljane?« (prevod: Ali lahko do Ljubljane?). »Može.

Odgovornost brez zaupanja v Dobro je težko breme.

Dodi.« (prevod: Lahko, pridi.) Bolj ko je negotovo, več je priložnosti za zaupanje v Dobro.

Svoboda-odgovornost-zaupanje je različno okušati, kadar smo direktor podjetja, lastnik kmetije, oče v družini, mož za ženo ali samo sam zase. Še najlažje je zaupati v prihodnost, ko skrbiš sam zase. Nekaj boš že dobil za jesti, nekako boš prišel na cilj, nekje boš že spal. Skrb za ženo, otroke, družino, podjetje, kmetijo, skupnost ... poveča odgovornost, prav pa je tudi, da ob lastnem delu (odgovornosti) povečamo še zaupanje, da se bo vse dobro izteklo. Sicer je pretežko nositi breme.

Zgodba o Janu (3)

MAJA BERTONCELJ

raznolikost
in vključevanje

Solanje Jana Maletiča, otroka s posebnimi potrebami, na POŠ Topol je bilo za šolo nekaj novega. Z izzivom so se spoprijeli in spisalno uspešno zgodbo vključiti vseh otroka s hudimi zdravstvenimi težavami v večinsko šolo.

Integracija v vrstniško okolje

Ksenja Kos, njegova izvajalka dodatne strokovne pomoči, je svoje spomine delila v publikaciji, ki je izšla ob 20-letnici Invalidskega društva Kengurujček. »Na prvem sestanku z njegovo mamo sem zaznala, da se je bala, da šola ne bo sprejela tako bolnega otroka. Pomirila sem jo, da nisem niti razmišljala, da ga ne bi sprejeli. Otroci s posebnimi potrebami nikoli ne smejo biti breme za šolo. Če so, je to zagotovo ena izmed pomembnih ovir za njihov razvoj,« je opisala. Z njim je vsak teden delala pet ur, kakor je bilo zapisano v odločbi o usmerjanju. »Ko sem

pripravljala program zanj, se mi je zdela najpomembnejša integracija v vrstniško okolje. Otrok, ki je bil vse življenje privezan na nekajmetrsko cevko, po kateri je prejemal hrano, je imel gotovo potrebo po naravnih igri z vrstniki,« je pojasnila in dodala, da jo je živahen fantič s prijaznim pogledom takoj osvojil.

Pomembno okolje

Solanje še posebno ob številnih odsotnostih ne zanja za strokovne delavce na šoli ni bilo enostavno. »Kako mu je lahko uspelo biti tako zvedav in optimističen ob šibkem telesu? Kako je zbral energijo za učenje? Tako, da je imel spodbudno okolje. Za vse otroke in mladostnike je pomembno, da odrasčajo v pogumnem in sprejemajočem okolju. Od Jana smo v šoli zahtevali prav toliko kot od drugih otrok. Če bi zahtevali manj, bi rušili njegovo dostojanstvo. Verjeli smo, da zmore, in je zmogel,« pravi Ksenja Kos.

V višjih razredih, ko je bilo učne snovi vse več in je bil pouk daljši in napornejši, je ure dodatne strokovne pomoči z njim izvajala na domu, predvsem sta se učila. »Iskala sem njegov ritem, mu postavljala izzive v obli-

»Nisem niti razmišljala, da Jana na šoli ne bi sprejeli. Otroci s posebnimi potrebami nikoli ne smejo biti breme za šolo. Če so, je to zagotovo ena izmed pomembnih ovir za njihov razvoj.«

ki zahtev in predvsem verjela vanj. Večkrat sva se samo pogovarjala in počela stvari, ki so mu bile všeč. To je bila njegova črpalna energija za učenje. Potem sva predstavila v prvo prestavo, nato drugo in tretjo ... Včasih se je zaletnilo v prvi in sva se z mamo usedli in normalizirali, da tokrat pač ne gre in bomo spet od začetka zastavili naslednjo šolsko uro. In je šlo,« je predstavila delo Ksenja Kos.

Jan jo je naučil dobro opazovati funkcioniranje telesa

in jo vodil do spoznanja, da razumevanje prinese največ rezultatov. »Razumevanje, ne smiljenje,« poudari in nadaljuje: »Jan je bil običajen fant in je želel živeti običajno osnovnošolsko življenje. To hotelemu je vplivalo največ moči. Boril se je za običajno življenje. Hotel je biti samostojen. So bili uspehi in so bile krize. Sku-

delala tudi s starši, kar je bilo zelo pomembno. »Da breme krivde za takšno stanje ne pade na bolne in zdrave otroke, je potrebno tudi delo z družino in okoljem. Ko sem delala s starši, je bilo zame najpomembnejše, da so sprejeli sporočilo: »Fokus našega življenja ste vi in ne vaša otrok!« Zelo težko izvedljivo, a pomemben cilj, ki obvaruje dolgotrajno bolnega otroka pred občutenjem krivde. Starši, ki usmerjajo pozornost na svoj odnos, na graditev medsebojne ljubezni, ustvarjajo varen prostor za vse otroke, ne le za svojega bolnega, je njen poudarek na to temo.

Na šoli so še danes ponosni na Jana. »Na svoji poti moramo narediti ogromno majhnih korakov, da dosežemo cilj, Jan je prehodil že ogromno majhnih in velikih korakov, zato mu želimo, da na svoji poti pogumno vztraja,« pa je med drugim zapisala Polona Kožlakar, učiteljica razrednega pouka na POŠ Topol.

Jan je naredil tudi srednjo šolo in se zaposlil.

(Konec)

